

اطلاعات مصوبه ::

شماره	۱۳
عنوان	کلیات و برنامه درسی سطح ۳ رشته فقه و اصول
تصویب	۹۱/۱۲/۰۲
ابلاغ	

متن مصوبه ::

ماده ۱. عنوان:

عنوان رشته فقه و اصول سطح سه (ویژه خواهران) است.

ماده ۲. تعریف:

سطح سه رشته فقه و اصول اولین مقطع این رشته است که پس از سطح ۲ (دوره عمومی) آغاز می‌گردد و طلاب پس از اتمام دوره و احراز توان علمی و ارائه پایان‌نامه موفق به دریافت مدرک سطح ۳ رشته فقه و اصول می‌شوند.

ماده ۳. اهداف (شناختی، تربیتی - اخلاقی و مهارتی):

۱. تعمیق مبانی اعتقادی و ایجاد زمینه تعالی اخلاقی و معنوی؛
۲. ایجاد توان تتبع و تحقیق در زمینه فقه و اصول؛
۳. ایجاد توان تدریس در سطح دو و مقطع کارشناسی دانشگاه‌ها؛
۴. تقویت توان تبلیغ و تألیف در زمینه احکام و معارف اسلامی؛
۵. آماده سازی استعدادها برتر به منظور ورود به مقطع بالاتر؛
۶. ایجاد توان بهره‌گیری از منابع فقهی و اصولی.

ماده ۴. سیاست‌ها:

۱. محیط‌سازی به منظور تعالی اخلاقی معنوی طلاب؛
۲. تقویت استقلال فکری و اعتماد به نفس در مسایل علمی؛
۳. تکیه بر آموزش محورها و موضوعات اصلی فقه و اصول؛
۴. تأکید بر توسعه آموزش‌های پژوهش محور؛
۵. تأکید بر بهره‌گیری از روش‌های کارآمد آموزشی بویژه روش مشارکت فعال؛
۶. تأکید بر پویایی برنامه‌های آموزشی، پژوهشی و توجه به نیازهای روز؛
۷. تأکید بر استفاده از متون اساسی، جامع، موجز و کاربردی؛
۸. اهتمام بر درک و بکارگیری متون و منابع، در حد دوره؛
۹. تلاش بر معرفی توصیفی منابع محوری و مهم؛
۱۰. تأکید بر نقش محوری زن در تحکیم خانواده در کلیه امور آموزشی و پژوهشی؛
۱۱. توجه به ویژگی‌های بانوان در برنامه‌های آموزشی، پژوهشی و تربیتی؛
۱۲. شناسایی استعدادهای ویژه جهت تصدی امور تبلیغ، تدریس، مدیریت و .....

ماده ۵. نظام آموزشی:

نظام آموزشی این رشته، نیم‌سالی واحدی است و طول دوره، حداقل ۷ نیم‌سال و حداکثر ۱۱ نیم‌سال، بدون احتساب پایان‌نامه است.

ماده ۶. شرایط پذیرش:

۱. احراز صلاحیت اخلاقی و عمومی، بر اساس آیین‌نامه‌های مصوب؛
  ۲. دارا بودن مدرک علمی سطح دو؛
  ۳. قبولی در آزمون ورودی و مصاحبه علمی؛
- تبصره: این رشته مختص به داوطلبان خواهر می‌باشد؛

ماده ۷. عناوین دروس:

عناوین و تعداد واحدهای درسی، به شرح زیر است:

ردیف	عنوان	تعداد واحد
۱	دروس عمومی	۱۰
۲	دروس تخصصی	۹۲
جمع	۱۰۲	

۱. دروس عمومی

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	اهداف آموزشی
۱	تفسیر قرآن ۱ و ۲	۴	تبیین و تفسیر آیاتی از قرآن کریم به روش ترتیبی
۲	تجزیه و ترکیب	۲	تقویت توان تشخیص و به کارگیری قواعد صرف و نحو
۳	عقائد خاصه شیعه ۱ و ۲	۴	تبیین استدلالی مباحث امامت و مباحثی مانند انتظار، تقیه، بداء، رجعت، توسل و شفاعت
۴	جمع	۱۰	

۲. دروس تخصصی

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	اهداف آموزشی
۱	تاریخ فقه و اصول	۲	آشنایی با مکاتب، سیر تطور و کتاب‌های مهم فقهی و اصولی
۲	کلیات علم رجال	۲	آشنایی با مهم‌ترین مباحث علم رجال و منابع رجالی
۳	فقه الحدیث	۳	آشنایی کاربردی و استدلالی با مفاد احادیث احکام
۴	مقدمه علم حقوق	۲	آشنایی با مبانی، مکتب‌ها، هدف، قاعده، تقسیمات و منابع حقوق
۵	حقوق مدنی	۲	آشنایی با حقوق اشخاص و محجورین و الزامات قانونی خارج از قلمرو قراردادهای
۶	حقوق جزای عمومی	۲	آشنایی با اصول کلی حاکم بر حقوق کیفری و ایجاد توان استنباط و قدرت تجزیه و تحلیل
۷	قواعد فقهی ۱ و ۲	۴	شناخت مبانی و شرایط قواعد مهم فقهی
۸	اصول فقه ۱ تا ۵	۲۵	شناخت استدلالی مباحث علم اصول و ایجاد توانایی به کارگیری قواعد اصولی در فقه
۹	فقه ۱، ۲ و ۳	۱۳	شناخت استدلالی مسائل فقهی از ابواب فقه بر اساس کتاب شرح‌اللمعه
۱۰	فقه ۴ تا ۸	۱۶	شناخت استدلالی مسائل فقهی از ابواب فقه بر اساس کتاب دروس‌التمهیدیه
۱۱	فقه ۹ و ۱۰	۱۱	شناخت استدلالی مباحث مکاسب محرمه
۱۲	عربی معاصر ۱ و ۲	۴	ایجاد توان بهره‌گیری از متون جدید عربی در زمینه فقه اسلامی
۱۳	روش تحقیق (عملی)	۱	آشنایی با روش‌های مختلف پژوهش فقهی و کیفیت بهره برداری از منابع فقهی
۱۴	کارورزی و همایش‌های علمی	۱	عرضه و ارزیابی تحقیق و تتبع درباره موضوعات جدید مربوط به گرایش فقه و اصول به صورت مقاله علمی
۱۵	پایان نامه	۴	ارائه پژوهشی جامع، همراه با نقد و بررسی و تتبع کافی در موضوعات فقهی یا اصولی
۱۶	جمع	۹۲	

ماده ۸. سرفصل دروس:

الف. فقه ۱-۳

- تعداد واحد: ۱۳

- نوع واحد: نظری

- پیش‌نیاز: ندارد

- هدف: شناخت استدلالی مسائل فقهی زیر، از کتاب الروضه البهیة

۱. فقه ۱ ۶ واحد - کتاب النکاح

۲. فقه ۲ ۳ واحد - کتاب الطلاق، الخلع، المباره، الظهار، اللعان، الایلاء

۳. فقه ۳ ۴ واحد - کتاب المیراث

- حذفیات:

فقه ۱ کتاب النکاح (الفصل الخامس فی نکاح الاماء)

- متن درسی:

الروضه البهيه في شرح اللمعه دمشقيه (الشهيد الثاني قدس سره)

فقه ۱ (۱۲۸ صفحه) با رعایت ۱,۴ صفحه برای هر جلسه تدریس، ۶ واحد تعیین گردیده است.
فقه ۲ (۷۵ صفحه) با رعایت ۱,۶ صفحه برای هر جلسه تدریس، ۳ واحد تعیین گردیده است.
فقه ۳ (۷۳ صفحه) با رعایت ۱,۲ صفحه برای هر جلسه تدریس، ۴ واحد تعیین گردیده است.

ب. فقه ۴-۸

- تعداد واحد: ۱۶

- نوع واحد: نظری

- پیش نیاز: ندارد

- هدف: شناخت استدلالی مسائل فقهی زیر از کتاب دروس التمهیدیه فی الفقه الاستدلالی

۱. فقه ۴ واحد- کتاب البیع

۲. فقه ۵ واحد- الاجاره، الشركه، الضمان، الحواله، الكفاله، الصلح، الوكاله، المضاربه، الجعاله، الشفعه.

۳. فقه ۶ واحد- كتاب القرض، الرهن، الهبه، الوديعة، العاربه، الوصيه، الوقف.

۴. فقه ۷ واحد- كتاب القضاء، الشهادات، الاقرار.

۵. فقه ۸ واحد- كتاب الحدود، القصاص، الديات

- متن درسی:

الدروس التمهيديه في الفقه الاستدلالي (باقر الايرواني) زيدعزه

فقه ۴ (۹۰ صفحه) با رعایت ۱,۵ صفحه برای هر جلسه تدریس، ۴ واحد تعیین گردیده است.

فقه ۵ (۸۰ صفحه) با رعایت ۱,۷ صفحه برای هر جلسه تدریس، ۳ واحد تعیین گردیده است.

فقه ۶ (۷۸ صفحه) با رعایت ۱,۷ صفحه برای هر جلسه تدریس، ۳ واحد تعیین گردیده است.

فقه ۷ (۷۴ صفحه) با رعایت ۱,۶ صفحه برای هر جلسه تدریس، ۳ واحد تعیین گردیده است.

فقه ۸ (۸۱ صفحه) با رعایت ۱,۸ صفحه برای هر جلسه تدریس، ۳ واحد تعیین گردیده است.

ج. فقه ۹ و ۱۰:

- تعداد واحد: ۱۱

- نوع واحد: نظری

- پیش نیاز: ندارد

- هدف: شناخت استدلالی و عمیق مباحث مکاسب محرمه

۱. فقه ۹ واحد- از اول مکاسب محرمه تا المسأله الثالثه عشره (الغناء) من النوع الرابع مما يحرم الاکتساب به، ما يحرم الاکتساب به لكونه عملاً محرماً فی نفسه

۲. فقه ۱۰ واحد- از المسأله الثالثه عشره (الغناء) من النوع الرابع مما يحرم الاکتساب به، ما يحرم الاکتساب به لكونه عملاً محرماً فی نفسه؛ تا المسأله السادسه (ما يأخذه السلطان) من خاتمه النوع الخامس

- حذفیات:

فقه ۹: المسأله الاولى (بيع العبد الکافر) و المسأله السادسه (التنجيم) و المسأله العاشره (السحر) و المسأله الحاديه العشره (الشعبه) من النوع الرابع مما يحرم الاکتساب به، ما يحرم الاکتساب به لكونه عملاً محرماً فی نفسه

فقه ۱۰: المسأله السادسه عشره (القياده) و المسأله السابعه عشره (القيافه) و المسأله الحاديه و العشرون (مدح من لا يستحق المدح) الى المسأله الثامنه و العشرون (الهجر) و المسأله الاولى من خاتمه نوع الخامس (بيع المصحف)

- متن درسی:

المکاسب المحرمه شيخ مرتضى الانصاري قدس سره

فقه ۹ (۷۵ صفحه) با رعایت ۱ صفحه برای هر جلسه تدریس، ۵ واحد تعیین گردیده است.

فقه ۱۰ (۷۵ صفحه) با رعایت ۱ صفحه برای هر جلسه تدریس، ۶ واحد تعیین گردیده است.